

Sociální psychologie I a II – studijní okruhy

1. Úvod do sociální psychologie

Předmět studia SP, SP v kontextu příbuzných disciplín. Historie SP, základní trendy v sociálně psychologickém myšlení 20. století, současná vlivná paradigmatata. Metody výzkumu v SP, aplikační možnosti SP.

2. Sociální kognice

a) sociální percepce a kategorizace

Asocianistické a konstruktivistické modely sociálního poznávání. Schéma procesů kognitivního zpracování (sociálních) informací. Percepce – první dojem vers. komplexní posouzení. Utváření dojmů o druhých lidech, spjatost percepce s emocemi a motivací. Zkreslení a chyby v sociální percepci. Pojem sociálního stereotypu (autostereotyp a heterostereotyp). Spjatost percepce s procesy atribuce.

b) interpretace sociální reality – teorie atribuce

Naivní psychologie F. Heidera, implicitní teorie osobnosti H. Kelleyho jako východiska atribučních přístupů. Teorie kauzálních schémat, základní principy atribuování (Weiner, Fiske, Taylor). Chyby v atribučních procesech (zákl. atribuční chyba, Ross), atribuce úspěchu a neúspěchu. Optimismus jako explanační styl (Seligman), depresivní atribuční styl (Abramson, Seligman, Teasdale).

c) vztah k sobě samému jako produkt sociální interakce – sebeuvědomění, sebeúcta (Rosenberg, Tafari, Swan), sebeobrané a sebepodporující mechanismy. Socializace.

3. Skupinové procesy

a) malá sociální skupina

Vymezení, klasifikace a typologie skupin. Struktura a vývoj skupiny. Skupinová dynamika. Role vůdce ve skupině, styly vedení. Skupinový vliv (sociální facilitace, sociální zahálení, deindividuace, skupinová polarizace).

b) velké skupiny

Typologie velkých skupin. Charakteristika davu, fenomény davového chování. Mezikulturální psychologie (Hofstede). Psychologie etnických společenství (meziethnické vztahy).

4. Sociální komunikace

Komunikační proces. Syntax, sémantika, pragmatika. Verbální, paraverbální a neverbální komunikace (mimika, gestika, kinezika, haptika, posturologie, proxemika, chronemika). Metakomunikace.

Komunikační styly a vztahy. Komunikační axiomy (Watzlawick, Bavelas, Haley, Jackson). Empatická a asertivní komunikace.

5. Interpersonální vztahy a styly chování

Agresivita, rozlišení forem agrese, teorie agrese (Freud, Lorenz, Eibl – Eibesfeld, Dollard, Doob, Sears, Bandura, Geen), biologické, osobnostní a situační determinanty agrese, zvládání agrese.

Afiliace, její význam, osamělost, nárazníková hypotéza sociálního kontaktu, sociální opora.

Faktory ovlivňující navazování interpersonálních vztahů (afiliace, sociální dovednosti, prostorová blízkost, obeznámenost, atraktivita), teorie interpersonálních vztahů

Láska – triangulární teorie lásky (Sternberg), spokojenost ve vztahu, stabilita vztahu – investiční model (Rusbult), intimita, prosociální chování.

Základní dimenze interpersonálního chování (Leary).

6. Postoje

a) postoj - základní vymezení postoje, teoretické přístupy. Vztah mezi postojem a chováním (LaPière, Fishbein, Ajzen, Madden). Metody měření postojů - postojové škály (Likert, Thurstone, Guttman, Bogardus), sémantický diferencál (Osgood), maskované techniky.

b) postojové změny

Záměrná a nezáměrná změna postojů - teorie kognitivní disonance (Festinger), balanční teorie (Heider). Stereotypy a předsudky. Persuaze. Konformita a poslušnost vůči autoritě (Asch, Milgram).